

บันทึก

เรื่อง โรงงานของทางราชการที่ดำเนินงานโดยทางราชการ
เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ
(กรณีโรงงานของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย)

ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ สร.๐๒๐๓/๘๙๙๔ ลงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๑๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า กระทรวงอุตสาหกรรมขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาว่า โรงงานไฟฟ้าและโรงงานซ่อมอุปกรณ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเป็นโรงงานของทางราชการที่ดำเนินงานโดยทางราชการเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๔ หรือไม่ เนื่องจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยและกระทรวงอุตสาหกรรมมีความเห็นขัดแย้งกัน คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ เห็นว่า โรงงานไฟฟ้าและโรงงานซ่อมอุปกรณ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ เป็นโรงงานของทางราชการที่ดำเนินงานโดยทางราชการเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ จึงมิได้อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ตามนัยของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่กระทรวงอุตสาหกรรมเห็นว่า การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเป็นองค์การของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๑ ดังนั้น โรงงานของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ จึงเป็นโรงงานขององค์การของรัฐที่ดำเนินงานโดยองค์การของรัฐ มิใช่เป็นโรงงานของทางราชการที่ดำเนินงานโดยทางราชการ จึงย่อมไม่เข้าข่ายยกเว้นตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยโรงงานดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๓) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

(๑) มาตรา ๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ บัญญัติยกเว้นมิให้ใช้พระราชบัญญัติดังกล่าวบังคับแก่โรงงานของทางราชการและโรงงานขององค์การของรัฐบรรดาที่ดำเนินงานโดยทางราชการหรือองค์การของรัฐ แต่มาตรา ๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้เปลี่ยนข้อความ

^๑ มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่โรงงานของทางราชการและโรงงานขององค์การของรัฐ บรรดาที่ดำเนินงานโดยทางราชการหรือองค์การของรัฐ

^๒ มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่โรงงานของทางราชการที่ดำเนินงานโดยทางราชการเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ แต่โรงงานดังกล่าวต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ว่าด้วยที่ตั้งของโรงงาน การป้องกันหรือระงับอันตรายที่อาจเกิดหรือเกิดแก่บุคคลหรือทรัพย์สินหรือเหตุรำคาญ การกำจัดสิ่งปฏิกูล การระบายน้ำทิ้ง หรือการระบายอากาศ

ในบทบัญญัติที่เป็นข้อยกเว้นเสียใหม่โดยใช้ความว่า ไม่ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวบังคับแก่โรงงานของทางราชการที่ดำเนินงานโดยทางราชการเฉพาะเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศเท่านั้น เจตนารมณ์ในการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔ ดังกล่าว เห็นได้ชัดแจ้งว่าพระราชบัญญัตินี้ประสงค์ที่จะขยายการควบคุมไปถึงโรงงานของทางราชการที่ดำเนินงานโดยทางราชการซึ่งมิใช่เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ และโรงงานขององค์การของรัฐที่ดำเนินงานโดยองค์การของรัฐด้วย

(๒) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเป็นองค์การของรัฐอย่างหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๑ ฉะนั้น โรงงานของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ซึ่งเป็นองค์การของรัฐจึงไม่เป็นโรงงานของทางราชการที่ดำเนินงานโดยทางราชการตามความในมาตรา ๔ ไม่เข้าอยู่ในข่ายยกเว้นตามบทบัญญัติแห่งมาตรานี้

ดังนั้น โรงงานไฟฟ้าและโรงงานซ่อมอุปกรณ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจึงเป็นโรงงานขององค์การของรัฐที่ดำเนินงานโดยองค์การของรัฐ มิใช่เป็นโรงงานของทางราชการที่ดำเนินงานโดยทางราชการ ฉะนั้นต้องอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

(๓) เมื่อโรงงานของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ มิใช่เป็นโรงงานของทางราชการที่ดำเนินงานโดยทางราชการเสียแล้ว ปัญหาที่ว่าโรงงานดังกล่าวดำเนินงานเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศหรือไม่ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

(ลงชื่อ) ส. โทตระกิตย์

(นายสมภพ โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๑๘